

МЪН ЦЗЯН-НЮЙ КИТАЙСКА ПРИКАЗКА

chitanka.info

Някога, по времето на император Циншъхуан^[1], имало едно момиче — Мън Цзян-нюй. То се омъжило за момък на име Ван Си-лян. Двамата много се обичали. Но само месец след сватбата властите взели Ван Си-лян на служба. При това той трябвало да тръгне веднага. Къде да върви? В дивите пущинаци на североизток. Какво да прави там? Да гради Великата китайска стена? А кога ще се върне? Никой не знаел. По това време от всяка околия, от всяко село събирали хора — хиляди, десетки хиляди, и Ван Си-лян бил един от тях.

Това било наистина като гръм от ясно небе. Дотогава цялото семейство си живеело безгрижно, но щом вестителят прекрачил прага, този дом бил вече опустошен. Вестителят бил жесток, той подкарвал хората като колач, който кара добитък. От страх и гняв Мън Цзян-нюй се объркала, просто не знаела какво да прави. Тръгнала след свекъра и свекървата си да изпрати Ван Си-лян до края на селото. Там имало вече цяла тълпа — изпращачи, заминаващи, и всички едва сдържали сълзите си. Мън Цзян-нюй бързала задъхано да каже на мъжа си за краткото време, което оставало, че трябва да се пази, да внимава при жега или студ, по-често да праща новини за себе си, а щом може, да се връща по-скоро вкъщи. Казвала веднъж, после повтаряла. Накрая вестителят подкарал хората. Едва сега изпращачите, които вървели подире им, се разделили с тях. И все пак — едните изпращали с поглед, другите се обръщали да погледнат, и така чак докато се изгубили един друг.

Мън Цзян-нюй заживяла със свекъра и свекървата. Тя много се грижела за тях, така, както когато мъжът ѝ бил вкъщи. А старците виждали колко мила е Мън Цзян-нюй и им ставало малко по-леко.

Но от Ван Си-лян нямало никаква вест. Мън Цзян-нюй постоянно ходела на края на селото да гледа; надявала се, че някой пътник ще ѝ донесе вест. Много чакала, докато най-сетне намерила няколко души, които идвали откъм север. Разпитала ги за Ван Си-лян, но всички казвали, че не го познават. Вкъщи Мън Цзян-нюй все току вдигала глава и гледала към небето — очаквала да слезе оттам дива гъска с писмо от Ван Си-лян^[2]. Но дивите гъски прелитали ято след ято и отминавали, нито една не слизала. Как ли живеел Ван Си-лян в онези чужди земи? Като се умори, къде си почива? Като се разболе, има ли кой да го гледа? Дали всичко там е наред? И най-сетне кога ще може да се върне? Мислила Мън Цзян-нюй, премисляла и ѝ ставало

все по-тревожно. А двамата старци — свекърът и свекървата, само повтаряли, че са много угрижени, охкали и въздишали, и никой нищо не можел да измисли.

Няколко години минали като един миг, пак дошла зимата. Задухал свиреп северозападен вятър, той режел като с нож. Мън Цзян-ньюй си мислела, че мъжът ѝ е на север, а там вятърът е много посилен. И не само духа вятър — там цялата земя е заледена и покрита със сняг. Зимен вятър и сняг — а мъжът ѝ си носи съвсем малко дрехи и те сигурно отдавна вече са се изпокъсали. Как понася той студа? Откъде може да има нови топли дрехи? Няма откъде, ако тя самата не му ги ушие. А как ще може той да облече тези топли дрехи? Няма да ги облече, ако тя самата не му ги занесе.

Тогава Мън Цзян-ньюй се заловила за работа. Бързо крояла с ножицата, ситно шиела с иглата, страхувала се само, че дрехите няма да му бъдат достатъчно топли, затова ги подплатявала особено дебело. Хем шиела, хем се молела студеният северен вятър да не духа толкова силно, времето да не бъде толкова мразовито, за да е по-леко на мъжа ѝ. Хем шиела, хем разговаряла наум с далечния си съпруг, молела го да потърпи още малко: ето, тя му шие топли дрехи и щом ги ушие, ще му ги занесе.

Разбира се, свекърът и свекървата също искали синът им да има топли дрехи, безпокоели се само, че Мън Цзян-ньюй не знае пътя.

Но тя им отговаряла, че не знае къде е мъжът ѝ, но знае, че това място все пак съществува някъде на света и щом императорът Циншъхуан е могъл да прати мъжа ѝ там, и тя ще може да го намери. Старците виждали, че тя е права, и когато свършила своята работа, накарали я да тръгне още същия ден — по-скоро да отиде и по-скоро да се върне.

Мън Цзян-ньюй метнала на гръб вързоп с топлите дрехи, сбогувала се със свекъра и свекървата и тръгнала. През целия път петлите я подканяли да тръгва, залезът я спирал да ношува и тя вървяла — все на север и на север. Помнела само, че не бива да губи посоката, тогава все ще стигне до мястото, където е Ван Си-лян.

Понякога бушувал пронизващ вятър, той носел пясък и търкалял камъни и Мън Цзян-ньюй не можела да различи къде е небето, къде — земята, едва се удържала на краката си. Но вървяла напред въпреки

вятъра и си мислела, че и една крачка да измине, това все пак значи, че е с една крачка по-близо до мъжа си.

Понякога валял едър сняг или фучала виелица, цялата земя ставала сребърнобяла, а пътят — плъзгав, и Мън Цзян-нуй трябвало да се бори почти за всяка крачка. Но тя все пак вървяла, крачка по крачка, и си мислела, че трябва да занесе топлите дрехи на мъжа си, затова в никакъв случай не бива да пада.

Понякога не можела да намери подслон да пренощува, тогава спирала в полусъборени параклиси или в крайпътни беседки. Нощем ставало още по-студено, отколкото денем, тя нямала завивка и прегръщала вързопа, за да се стопли. Почвала да си мисли за оня единствен месец на обич след сватбата, за жестокостта на императора, за трудностите и несгодите по пътя, за радостта — когато намери мъжа си, и по цяла нощ се обръщала, не можела да заспи. Една вечер пак спряла в някаква беседка, огледала се и видяла, че земята е цялата бяла, сякаш увита в дебел скреж; вдигнала глава — и съгледала, че на небето свети кръгла луна. Погледала Мън Цзян-нуй луната, пак се размислила и не могла да заспи. Тогава неусетно съчинила песничка:

*О, толкова кръгла и ясна луна!...
Далечен и страшен е пътят
дотам, гдето Ван Си-лян зида стена,
но няма да спра, нося аз топлина.
О, толкова кръгла и светла луна!...
Жесток Циншъхуан, аз те мразя!
Сам зидай, щом искаш, Велика стена,
любимия Си-лян върни у дома!...*

Попяла си така и заспала. Сънувала Ван Си-лян в новите топли дрехи, той ги хвали, хвали, а после казва: „Да се връщаме, отсега нататък ще си живеем много добре и повече няма да се делим“. Тя много се зарадвала, скокнала да върви, но се препънала и паднала. Събудила се и какво да види — прегръща вързопа. А луната едва-едва е слязла на запад.

Из целия път в къщите и колибите, където Мън Цзян-нуй търсела подслон, хората се измъчвали също като нея. Или млада жена

разказвала как мъжът ѝ отишъл да гради Великата стена, или баба и дядо разправяли как синът им отишъл да гради Великата стена и все като Ван Си-лян — вече няколко години, откак са заминали, а от тях няма никаква вест. И щом заприказвали, хората почвали да въздишат тежко и да леят сълзи, те ненавиждали императора, на когото хрумвало да гради някаква си Велика стена и да дели един от друг най-близки хора. Щом узнаели, че Мън Цзян-нуй е тръгнала да носи топли дрехи, младите жени се срамували, че не са така решителни и смели като нея, а старците и бабичките съжалявали, че нямат такива снахи като нея. Всички ѝ казвали имената на своите близки, най-подробно ѝ описвали какви са, как изглеждат и я молели хубаво да запомни, та ако ги срещне, непременно да им заръча да се връщат колкото може по-скоро. И Мън Цзян-нуй, разбира се, веднага се съгласявала. Тя пък, от своя страна, изпълвала на тези хора песничката си. И хората я запомняли.

Мън Цзян-нуй вървяла право на север, а пътят ставал все по-труден. Всъщност нямало никакъв път, само скалисти планински върхове и долове, а склоновете били стръмни и покрити с дебел сняг. Често се подпирала с две ръце, за да се катери по скалите, капвала от умора, задъхвала се, сърцето ѝ сякаш щяло да се пръсне, а вързопът на гърба ѝ ставал все по-тежък, като че вътре имало не дрехи, а камъни. Но тя на нищо не обръщала внимание, за нея било важно само това, че там, някъде напред, е нейният мъж, а тя му носи топли дрехи. Не, тя нямало да отстъпи, колкото и да е тежко — трябвало да го намери, за да може той да се облече.

Един ден видяла, че върху далечните заснежени планини се вие някаква черна нишка, и сърцето ѝ трепнало — дали това не е Великата стена? Ако е тя, значи Ван Си-лян е пред нея. Зарадвала се и забързала, сякаш някой ѝ вдъхнал нови сили. Още малко, още малко. Черната нишка се превърнала в черна ивица, а след това се провидели и зъбците на стената и наляво, и надясно се виждала само стена, проточена върху планината, ту се издига, ту слиза и се губи в далечината. Най-сетне Мън Цзян-нуй стигнала в подножието на стената. Вдигнала глава да погледне — стената била повече от двадесет човешки боя висока: разбира се, това би могла да бъде само Великата стена!

Наоколо свистял вятър, не се чувало нищо друго. Няколко ястреба кръжали в небето, не се виждали други живи същества. А къде

са хората, които са градили стената? Къде е Ван Си-лян? Отначало Мън Цзян-нуй мислела, че щом намери Великата стена, значи ще може да намери и мъжа си, но сега стояла самичка в подножието на стената и не само не виждала мъжа си, а изобщо жив човек не се мяркал!

Тя разтревожено помислила, че трябва да намери някого и да го разпита, и почнала да се оглежда. Най-сетне открила в една клисура някакво човешко жилище и затичала с всички сили нататък. Вратата ѝ отворила бабичка със сбръчкано лице и зачервени очи.

Мън Цзян-нуй ѝ разказала историята си. Още не свършила, и сълзите на бабичката рукнали като дъжд:

— Значи Ван Си-лян е твой мъж? Зная го аз него, Ван Си-лян, той беше добър приятел на сина ми. Когато преди време хиляди и десетки хиляди души градиха тази проклета Велика стена, те двамата бяха все заедно.

— А сега, щом стената е вече готова, той къде е? — попитала Мън Цзян-нуй.

Бабичката заплакала с глас и занареждаше:

— Погребяхме го. Не дочака да се изгради Великата стена, изнемооща и умря, погребяхме го в подножието на стената. И твоя мъж, и моя син, и още хиляди, хиляди, всичките ги погребяхме до Великата стена.

Откакто Ван Си-лян заминал, Мън Цзян-нуй, макар че го мислела, нито веднъж не била плакала, а сега, като чула бабичката, не се сдържала и заплакала с глас. Този плач бил толкова печален, така разкъсвал сърцето, че било невъзможно дори да се опише.

И през ум не ѝ минавало, че когато на времето изпращала мъжа си до края на селото, това е била последната им раздяла и след това вече няма да може да го види. И през ум не ѝ минавало, че ето на, с такава мъка е ушила топли дрехи, с такава мъка е извървяла толкова път, и всичко това се оказва напразно, човекът, за когото са тези дрехи, е вече погребан в земята.

Затова плачела тя — малко се поразмисли, малко поплаче.

Припомнила си сънищата, които сънувала вкъщи и по пътя — или те двамата весело си живеят заедно, или мъжът ѝ се завръща жив и здрав и казва, че отсега нататък повече няма да се делят. Спомнила си песничката, която сама съчинила — само няколко реда, но като ги

пеела, и ѝ ставало по-леко, а и хората обичали да я слушат. Значи хубавите сънища нищо не предсказвали, а песничката сега буди само тъжни спомени.

Затова плачела тя — малко се поразмисли, малко поплаче.

Мислела за това, колко се надяват старците вкъщи, чакат сина си, чакат и нея. Припомняла си как свекърът и свекървата ѝ заръчвали по-бързо да отива и по-бързо да се връща, разбира се, най-добре да се върнат двамата, но ако не може, тя все пак да ги утеши с добра вест. И сега техните надежди се оказват напразни, синът им отдавна е погребан в подножието на Великата стена.

Затова плачела тя — малко се поразмисли, малко поплаче.

Тя не вярвала, че щом Ван Си-лян е мъртъв и погребан, значи няма да се видят, тя искала пак да зърне мъжа си, какво от това, че е мъртъв и погребан! Не вярвала, че Великата стена може да тегне върху тялото на нейния мъж, нали все пак тази стена е градена от хора, всяка тухла, всеки камък са редени от хора. Но кога тази Велика стена ще рухне, ще открие тялото на Ван Си-лян и тя ще може пак да го види?

Затова плачела тя — малко се поразмисли, малко поплаче.

Плачела Мън Цзян-ньюй и не можела да спре. Толкова плакала, че просълзила небето и нажалила земята, а снежните преспи посивели. Забушувал вятър, той нахлувал като огромна морска вълна. Черни облаци се трупали отгоре, слизали ниско, все по-ниско, почти обвивали зъбците на стената.

И внезапно проечал грохот, сякаш небето рухнало и земята се пропукала — Великата стена се съборила на цели осемстотин ли^[3]!

Това било нещо нечувано и императорът веднага пратил хора да видят и да разпитат. Тогава разбрали, че Великата стена рухнала от плача на Мън Цзян-ньюй, и заловили жената. Циншъхуан се разгневил и решил да я накаже строго — да бъде разкъсана с колесници. Но понеже узнал също, че Мън Цзян-ньюй е много хубава, императорът променил решението си и съобщил, че ако Мън Цзян-ньюй се съгласи да стане негова жена, няма да я наказват.

Когато разбрала какво ѝ предлага императорът, Мън Цзян-ньюй се засмяла презрително и отговорила, че може да стане и императрица, но най-напред трябва да изровят труповете на Ван Си-лян и на другарите му, да ги облекат в хубави дрехи и да ги сложат в ковчези, а

Циншъхуан лично да се помоли и да извърши обредите. Императорът веднага се съгласил да направи всичко както трябва.

Извадили загиналите изпод рухналата стена. И Мън Цзян-ньюй наистина видяла пак своя мъж, наплакала се още веднъж над него, облякла му топлите дрехи, които му билашила със собствените си ръце. Сложили Ван Си-лян в ковчег и императорът извършил, както подобава, целия погребален обред.

Тогава Мън Цзян-ньюй се извърнала, втурнала се внезапно към стръмнината, хвърлила се върху острите скали долу — и се простила с живота.

---

[1] Първи китайски император, управлявал преди повече от 2000 години. ↑

[2] В стар Китай хората вярвали, че ако на крака на дива гъска се завърже писмо, гъската ще го предаде на оня, за когото е писано. ↑

[3] Ли — мярка за дължина, около половин километър. ↑

ЗАСЛУГИ

Имате удоволствието да четете тази книга благодарение на *Моята библиотека* и нейните всеотдайни помощници.

МОЯТА БИБЛИОТЕКА

<http://chitanka.info>

Вие също можете да помогнете за обогатяването на *Моята библиотека*. Посетете **работното ателие**, за да научите повече.